

เทคนิคการเพิ่มผลผลิต ความสามารถในการแข่งขัน และความมั่งคั่งของกิจการ หลักฐานจากวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร

PRODUCTIVITY TECHNIQUES, COMPETITIVENESS AND WEALTHNESS EVIDENCE FROM COMMUNITY ENTERPRISE IN SAKON NAKHON

สุภาวิตา อินทรพานิชย์¹ ธัญญา พากเพียร² และ ฉัฐวัฒน์ ลิ้มปัสสุรังษ์³

Supawita Intarapanich¹ Thanya Pakpian² and Chattawat Limpsurapong³

Received 1 October 2021

Revised 11 June 2022

19 June 2022

Accepted 24 June 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของเทคนิคการเพิ่มผลผลิต ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการดำเนินงาน 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของเทคนิคการเพิ่มผลผลิต ที่ส่งผลต่อศักยภาพทางการแข่งขัน 3) เพื่อศึกษาผลกระทบของศักยภาพในการดำเนินงาน ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการแข่งขัน 4) เพื่อศึกษาผลกระทบของศักยภาพในการดำเนินงาน ที่ส่งผลต่อความมั่งคั่งของกิจการ 5) เพื่อศึกษาผลกระทบของความได้เปรียบในการแข่งขัน ที่ส่งผลต่อความมั่งคั่งของกิจการ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร จำนวน 400 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามด้วยการสุ่มอย่างง่าย และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่าเทคนิคการเพิ่มผลผลิต ในมิติการมุ่งเน้นเทคโนโลยี การมุ่งเน้นพนักงาน การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นงาน และการมุ่งเน้นการบริหารสินค้าและวัสดุ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อศักยภาพในการดำเนินงาน ในขณะที่เทคนิคการเพิ่มผลผลิต ในมิติการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม การมุ่งเน้นพนักงาน การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นงาน และการมุ่งเน้นการบริหารสินค้าและวัสดุ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อศักยภาพในการแข่งขัน ด้านศักยภาพในการดำเนินงานทั้งสามมิติได้แก่ ศักยภาพการปรับตามลูกค้ากลุ่มใหญ่ ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม และศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อศักยภาพในการแข่งขัน เมื่อพิจารณาศักยภาพในการดำเนินงานมีเพียงศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม และศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรมเท่านั้นที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความมั่งคั่งของกิจการ นอกจากนี้พบว่าความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้แก่ ความสามารถในการ

¹ ดร., คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

Ph. D., Faculty of Industry and Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Sakon nakhon

² ดร., คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

Ph. D., Faculty of Industry and Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Sakon nakhon

³ ดร., คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Ph. D., Faculty of Liberal Arts and Management Science Kasetsart University

Corresponding Author E-mail: chattawat.l@ku.th

ปรับเปลี่ยน ความสามารถด้านการพึ่งพาอาศัยกันในเครือข่ายธุรกิจ ความสามารถด้านความไว้วางใจในเครือข่ายธุรกิจ ความสามารถด้านความสามารถในการควบคุมในเครือข่ายธุรกิจ ที่ส่งผลต่อความมั่งคั่งของกิจการ

คำสำคัญ: เทคนิคการเพิ่มผลผลิต ศักยภาพในการดำเนินงาน ศักยภาพทางการแข่งขัน ความมั่งคั่งของกิจการ

Abstract

This study aims to 1) To investigate the impacts of productivity techniques on operational capability. 2) To investigate the impacts of productivity techniques on competitive capability. 3) To investigate the impacts of operational capability on competitiveness. 4) To investigate the impacts of operational capability on wealthness. 5) To investigate the impacts of competitiveness on wealthness. Data were collected from 400 community enterprises in Sakon Nakhon province, using simple random sampling to gather data. Questionnaire is used to collected data. And multiple regression is used to analyze all hypotheses. The results found that productivity techniques including technology focus, employee focus, product focus, job improvement, and inventory management focus have positive relate on operational capability. Accordingly, group participation focus, employee focus, product focus, job improvement, and inventory management focus have positive relate on competitiveness. On the other hand, the operational capability such as mass customization capability, exploitative innovation capability, and exploratory innovation capability have positive relate on competitiveness. Whereas exploitative innovation capability, and exploratory innovation capability have positive relate on wealthness. The competitiveness, including change capability, reciprocal engagement-based capability, trust-based capability, and influence-based capability have positive relate on wealthness.

Keywords: Productivity Techniques, Operational Capability, Competitiveness, Wealthness

บทนำ

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรจะต้องปรับตัว และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อเพิ่มสมรรถนะองค์กร ให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างทันท่วงที และสามารถแข่งขันได้อย่างต่อเนื่อง (รัตติกาล โสวะภาส และคณะ, 2563) การส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตจึงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเพิ่มศักยภาพองค์กรและบุคลากร ด้วยการสร้างจิตสำนึก และพัฒนาทักษะบุคลากร ให้สามารถเพิ่มผลผลิตภาพได้อย่างต่อเนื่อง ปัจจัยสำคัญในการที่วิสาหกิจชุมชนจะประสบความสำเร็จได้นั้น ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านการจัดการ ปัจจัยด้านการตลาด และปัจจัยด้านผู้นำ (ฐิตินันท์ หรั่งยิ้ม และคณะ, 2560) ทำให้วิสาหกิจชุมชนจึงควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนากระบวนการการเพิ่มผลผลิต ซึ่งเป็นหลักการเพื่อลดต้นทุนการผลิต และการปรับปรุงหรือแก้ไขสิ่งที่เป็นอยู่ให้สามารถเพิ่มผลผลิตหรือเพิ่มมูลค่า เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และปัญหาส่วนให้ที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคือการปรับปรุงการเพิ่มผลผลิต (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2555)

การเพิ่มผลผลิตเป็นการทำให้ได้ผลผลิตหรือผลงานเพิ่มมากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม ไม่ว่าจะ เป็นทรัพยากร การส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตของวิสาหกิจชุมชน จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถ บริหารจัดการกิจกรรมการเพิ่มผลผลิตในองค์กรได้อย่างเป็นระบบ มีบรรยากาศการดำเนินกิจกรรมที่ได้รับ ความร่วมมือจากคนส่วนใหญ่ขององค์กร อีกทั้งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารแบบสองทางที่มุ่งสร้าง จิตสำนึกการมีส่วนร่วมของพนักงานทุกระดับในการเพิ่มผลผลิตขององค์กรโดยรวมอีกด้วย (วันชาติ เรืองมนตรี และวุฒิชัย ตาลเพชร, 2564) สำหรับวิสาหกิจชุมชนซึ่งเป็นรูปแบบการประกอบการเพื่อการจัดการ "ทุนของ ชุมชน" อย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง "ทุนของชุมชน" ไม่ได้หมายถึงแต่เพียงเงิน แต่รวมถึงทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ร้อยรัดผู้คนให้อยู่ร่วมกันเป็น ชุมชน เป็นพี่เป็นน้องไว้ใจกัน (จักรพงษ์ นวลชื่น, 2561) จะเห็นได้ว่าวิสาหกิจชุมชนเป็นรูปแบบของธุรกิจที่ได้ รวบรวมวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนที่เชื่อมโยงภูมิปัญญาและสังคมไว้ด้วยกันอย่างเหนียวแน่น เพื่อหล่อ เลี้ยงเศรษฐกิจในชุมชนอย่างยั่งยืน

การนำแนวคิดนี้ไปใช้ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนการเพิ่มผลิตภาพ และปรับปรุงกระบวนการ ผลิต จะช่วยลดของเสียจากการผลิต ในการลดต้นทุนการผลิตได้ เพราะวิสาหกิจชุมชน ภาคการผลิตนั้นมี ผลผลิตที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ คือมีสินค้าที่เป็นตัวเป็นตนให้เห็น ซึ่งแตกต่างจากธุรกิจบริการทั้งภาคเอกชน และภาครัฐที่อาจมองเนื้องานไม่ชัดเจน และผลผลิตไม่มีตัวตนจับต้องได้ จนอาจมองข้ามการเพิ่มผลผลิตในงาน บริการ แม้งานบริการจะไม่ มี ชิ้นงานให้จับต้องได้ แต่ผลผลิตในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าความถึงจำนวนของงานที่ทำ ออกมาเพียงอย่างเดียว ยังมีปัจจัยอีกหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกันขึ้นมาเป็นผลผลิตในงานบริการ ซึ่งธุรกิจบริการ สุขภาพเป็นธุรกิจบริการที่มีความสำคัญต่อชีวิตคน ซึ่งเป็นผู้สร้างรายได้ให้ประเทศทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า โดยการหาแบบการพัฒนาความสามารถทางนวัตกรรมเพื่อสุขภาพที่จะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันใน ระยะยาว ในอีกแนวคิดหนึ่งของ McNally et al. (2010) ได้สนับสนุนแนวคิดในการเพิ่มความสามารถทาง นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบของผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ

เทคนิคการเพิ่มผลผลิต คือวิธีการในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มผลิตให้กับองค์กร วันชัย ริจิรวนิช (2543) ได้เสนอเทคนิคในการเพิ่มผลผลิตในอุตสาหกรรมใน 6 แนวทาง ได้แก่ เทคนิคการเพิ่มผลผลิตจากการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของพนักงาน เทคนิคการเพิ่มผลผลิตโดยฐานด้านเทคโนโลยี เทคนิคการเพิ่มผลผลิต โดยฐานด้านพนักงาน เทคนิคการเพิ่มผลผลิตโดยฐานด้านผลิตภัณฑ์ เทคนิคการเพิ่มผลผลิตโดยฐานด้านงาน และเทคนิคการเพิ่มผลผลิตโดยฐานด้านวัสดุ เมื่อพิจารณาจากแนวทางการเพิ่มผลผลิตทั้งสองแนวทาง เพื่อ การปรับปรุงการเพิ่มผลผลิตกับองค์กร ทุกองค์กรได้นำเทคนิคการเพิ่มผลผลิตดังกล่าวข้างต้นมาเพื่อการ ปรับปรุงการเพิ่มผลผลิตอยู่เสมอ ดังนั้นการมุ่งเน้นการใช้เทคนิคการเพิ่มผลผลิตจึงเป็นเสมือนความสามารถ ขององค์กร หรือ Productivity capability เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งความสามารถในการลด ต้นทุน ลดของเสีย การปรับปรุงกระบวนการทำงาน การสร้างมาตรฐาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การปรับปรุง คุณภาพ

วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในปี 2562 มีมูลค่า 60,737 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.43 และกิจกรรมด้านการผลิตปี 2562 เพิ่มขึ้นสูงกว่าปีก่อน (สำนักงานแรงงานจังหวัด สกลนคร, 2564) แต่จากสถานการณ์โควิด-19 ตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมาทำให้ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดสกลนคร ชะลอตัว ทำให้ภาคอุตสาหกรรมชะลอตัว แต่ภาคเกษตรขยายตัวภาคบริการหดตัว จำนวนผู้โดยสารผ่าน สนามบินลดลง แต่อย่างไรก็ตามภายหลังสถานการณ์นี้ผ่านพ้นไปมีแนวโน้มการฟื้นตัวของภาคอุตสาหกรรม และแรงงาน เพื่อรองรับขยายตัวทางเศรษฐกิจตามแนวทางยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 13 ซึ่งมีจุดหมายในการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งวิสาหกิจชุมชนให้เติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้น

วิสาหกิจชุมชนจึงต้องปรับตัวเพื่อลดต้นทุนการผลิตเพื่อความอยู่รอดของกิจการ จากสาเหตุข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเทคนิคการเพิ่มผลผลิตที่วิสาหกิจชุมชน ภาคการผลิต ที่ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงาน และศักยภาพในการแข่งขัน ให้วิสาหกิจชุมชนมีรายได้และเสริมสร้างความมั่งคั่งของกิจการ เพื่อเป็นแนวทางให้วิสาหกิจชุมชนจังหวัดสกลนครได้ปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของเทคนิคการเพิ่มผลผลิต (Productivity techniques) ของวิสาหกิจชุมชน ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational Capability)
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของเทคนิคการเพิ่มผลผลิต (Productivity techniques) ของวิสาหกิจชุมชน ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการแข่งขัน (Competitiveness)
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational capability) ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการแข่งขัน (Competitiveness)
4. เพื่อศึกษาผลกระทบของศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational capability) ที่ส่งผลต่อความมั่งคั่งของกิจการ (Wealthness)
5. เพื่อศึกษาผลกระทบของความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitiveness) ที่ส่งผลต่อความมั่งคั่งของกิจการ (Wealthness)

สมมติฐานการวิจัย

1(a-f): วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่มีเทคนิคการเพิ่มผลผลิต (Productivity techniques) ในมิติการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การมุ่งเน้นเทคโนโลยี การส่งเสริมด้านบุคลากร การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน และการมุ่งเน้นการบริหารและวัสดุมาก มีความเป็นไปได้ที่จะมีศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational capability) เพิ่มขึ้น

2(a-f): วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่มีเทคนิคการเพิ่มผลผลิต (Productivity techniques) ในมิติการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การมุ่งเน้นเทคโนโลยี การส่งเสริมด้านบุคลากร การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน และการมุ่งเน้นการบริหารและวัสดุมาก มีความเป็นไปได้ที่จะมีความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) เพิ่มขึ้น

3(a-c): วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่มีศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational capability) ในมิติศักยภาพการปรับตามกลุ่มลูกค้ากลุ่มใหญ่ ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม และศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรมมาก มีความเป็นไปได้ที่จะมีความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) เพิ่มขึ้น

4(a-c): วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่มีศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational capability) ในมิติศักยภาพการปรับตามกลุ่มลูกค้ากลุ่มใหญ่ ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม และศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม มีความเป็นไปได้ที่จะมีความมั่งคั่งของกิจการ (Wealthness) มากขึ้น

5(a-e): วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่มีความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ในมิติศักยภาพในการแข่งขัน ความสามารถในการปรับเปลี่ยน ความสามารถด้านการพึ่งพาอาศัยกันในเครือข่ายธุรกิจ ความสามารถด้านความไว้วางใจในเครือข่ายธุรกิจ และความสามารถด้านความสามารถในการควบคุมในเครือข่ายธุรกิจมาก มีความเป็นไปได้ที่จะมีความมั่งคั่งของกิจการ (Wealthness) มากขึ้น

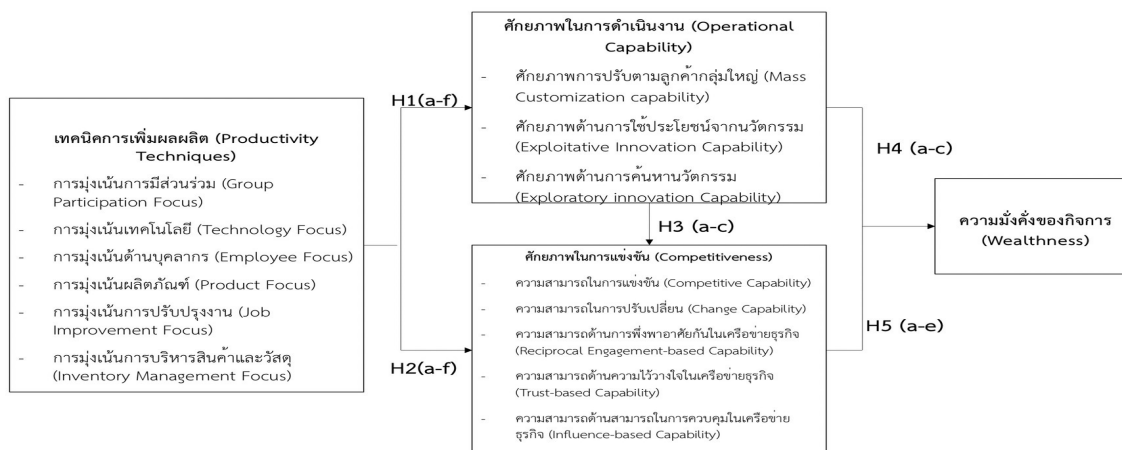
ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่กำหนดในการศึกษานี้เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารวิสาหกิจชุมชน ภาคการผลิตในจังหวัดสกลนคร มีจำนวนทั้งสิ้น 2,927 คน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบคำนึงถึงความเป็น (Probability sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้บริหารวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 และระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรที่มีขนาดเท่ากับ 3,000 คน ความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้เท่ากับ ร้อยละ 5 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ เท่ากับ 353 คน ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ซึ่งเกินกว่าจำนวนขั้นต่ำ เพื่อให้ผลการศึกษามีความคลาดเคลื่อนจากการอ้างอิงประชากรได้น้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

การเพิ่มผลผลิตตามแนวคิดทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง การแสวงหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการผลิตกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นลดความสูญเสียที่เปล่าประโยชน์ลง และการแสวงหาแนวทางในการเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการเพื่อให้ลูกค้าพึงพอใจสูงสุด (ชนาภา หันจาสิทธิ์, 2560, น.19) การศึกษานี้ได้พัฒนาจากเทคนิคการเพิ่มผลผลิตของ วันชัย ริจิรวนิช (2543) ประกอบด้วย 1) การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม (Group participation focus) หมายถึงวิธีการที่องค์กรใช้หลักการมีส่วนร่วมเพื่อการปรับปรุงการเพิ่มผลผลิตขององค์กร 2) การมุ่งเน้นเทคโนโลยี (Technology focus) หมายถึง แนวทางในการเพิ่มผลผลิตขององค์กรด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาผลการปฏิบัติงาน 3) การมุ่งเน้นด้านบุคลากร (Employees focus) หมายถึง แนวทางการเพิ่มผลผลิตขององค์กรด้วยหลักการสร้างแรงจูงใจแก่พนักงาน 4) การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ (Product focus) หมายถึง แนวทางการเพิ่มผลผลิตด้วยการใช้หลักการทางการตลาดและการตอบสนองลูกค้า 5) การมุ่งเน้นการปรับปรุงงาน (Job improvement focus) หมายถึง

แนวทางการเพิ่มผลผลิตด้วยหลักการวิเคราะห์งาน และกระบวนการทำงาน และ 6) การมุ่งเน้นการบริหารสินค้าและวัสดุ (Inventory management focus) หมายถึงแนวทางการเพิ่มผลผลิตด้วยหลักการบริหารสินค้าคงคลัง Taj and Berro (2006) ได้พัฒนาแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการทำงานด้วยระบบลีน (Lean manufacturing) ในโรงงานประกอบรถยนต์ ซึ่งพบว่าเป็นการลดปัญหาคอขวดในระบบผลิตและยังช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้วย Sachitra (2016) ได้กล่าวถึงการเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันได้มาจากหลายที่มาหรือสร้างความได้เปรียบได้หลายทางด้วยกัน ทั้งจากความสามารถของธุรกิจในการสร้างผลกำไร ความสามารถในการเพิ่มผลผลิต การควบคุมคุณภาพ และการตอบสนองต่อตลาด ซึ่งปัจจัยที่จะส่งผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันนอกจากจะขึ้นอยู่กับวิธีการต่าง ๆ ทาง การเพิ่มผลผลิตแล้ว ยังเป็นปัจจัยทางการดำเนินงานด้านระบบคุณภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานด้านการตอบสนองลูกค้านั่นเอง

ศักยภาพการปฏิบัติการ (Operational capability) หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการให้ข้อเสนอด้านผลิตภัณฑ์ใหม่แก่ลูกค้าที่เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า โดยจำแนกออกเป็น 3 มิติตามข้อเสนอของ Kortmann et al. (2014) ดังนี้ 1) ศักยภาพการปรับตามกลุ่มลูกค้ากลุ่มใหญ่ (Mass Customization capability) หมายถึง ความสามารถในการเสนอผลิตภัณฑ์และบริการได้อย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองลูกค้ากลุ่มใหญ่ของกิจการด้วยต้นทุนถูก คุณภาพดี และการส่งมอบรวดเร็ว 2) ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (Exploitative innovation capability) หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการแสวงหาประโยชน์จากการใช้นวัตกรรมที่มีอยู่แล้ว 3) ศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม (Exploratory innovation capability) หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการสำรวจความเป็นไปได้ใหม่ๆ เพื่อเสนอนวัตกรรมขององค์กร Yue Shi and Baran (2016) ได้นำเสนอระบบปฏิบัติการอัตโนมัติที่ช่วยลดข้อผิดพลาดในการทำงาน ซึ่งเมื่อข้อผิดพลาดลดน้อยลงย่อมสร้างความประทับใจแก่ลูกค้าและสามารถตอบสนองลูกค้าได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามความต้องการ ทำให้ธุรกิจสามารถลดต้นทุนจากการลดข้อผิดพลาด และเพิ่มยอดขายได้สูงขึ้นด้วย

ศักยภาพในการแข่งขัน (Competitiveness) หมายถึง ความสามารถของกิจการในด้านต่าง ๆ อันเอื้ออำนวยให้แข่งขันกับผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกันได้ จำแนกมิติตามข้อเสนอแนะของ Falciola et al., (2020) ได้แก่ 1) ศักยภาพในการแข่งขัน (Compete capability) หมายถึง ความสามารถขององค์กรที่มุ่งเน้นไปที่การดำเนินงานในปัจจุบันขององค์กรและประสิทธิภาพของการบริหารงานในประเด็นของต้นทุน เวลา คุณภาพ และปริมาณ 2) ความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Change capability) หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการรวบรวมความสามารถในการดำเนินการปรับตัวเพื่อตอบสนองหรือดำเนินกลยุทธ์ตามที่ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าได้ตามกลไกตลาดที่มีความเป็นพลวัต ด้านการเชื่อมโยงกัน (Connect) ของ Falciola et al., (2020) และผลงานของ Muthusamy and White (2005) ที่ได้จำแนกความสัมพันธ์กันระหว่างบริษัทออกเป็น 5 มิติตามที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับลดมิติความสัมพันธ์ระหว่างกัน เป็น 3 มิติ ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มตัวแปรดังกล่าวในกรอบแนวคิดของศักยภาพการแข่งขันด้วย เพื่อให้มีความครอบคลุม ได้แก่ 3) ความสามารถด้านการพึ่งพาอาศัยกันในเครือข่ายธุรกิจ (Reciprocal engagement-based capability) หมายถึง ความสามารถขององค์กรที่มุ่งเน้นในการรวบรวมและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ความสามารถของคู่ค้า 4) ความสามารถด้านความไว้วางใจในเครือข่ายธุรกิจ (Trust-based capability) หมายถึง ความสามารถขององค์กรที่มุ่งเน้นในการรวบรวมและการใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ได้แก่ลูกค้าและผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบ โดยให้ความสำคัญกับความเชื่อถือได้และความไว้วางใจระหว่างกัน และ 5) ความสามารถด้านสามารถในการควบคุมในเครือข่ายธุรกิจ (Influence-based capability) หมายถึง ความสามารถขององค์กรที่มุ่งเน้นในการรวบรวมและการใช้ประโยชน์จากใช้อำนาจ การเจรจาต่อรองในการ

เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับลูกค้าและผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบ Ruzekova et al. (2020) ได้ยืนยันถึงความสามารถในการแข่งขันจะทำให้ประสิทธิภาพในการส่งออกเพิ่มสูงขึ้น โดยมุ่งเน้นการศึกษาในเชิงปริมาณ

ความมั่งคั่งของกิจการหมายถึงการพิจารณาและให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตของรายได้ โดยตรงว่าการเพิ่มสูงขึ้นของรายได้สูง ผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของกิจการในภาพรวม ความมั่นคงและอยู่รอดได้ในระยะยาว ซึ่งเป็นนิยามที่ได้มาจากผลการดำเนินงานด้านการเงินด้านการเพิ่มขึ้นของรายได้

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามเกี่ยวกับเทคนิคการเพิ่มผลผลิต ความสามารถในการแข่งขัน และความมั่งคั่งของกิจการ : หลักฐานจากวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร การประยุกต์สู่แนวทางการเพิ่มผลผลิตในชุมชนต้นแบบ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยแบ่งแบบสอบถามการวิจัยออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร ได้แก่ รูปแบบของธุรกิจ ลักษณะการเป็นเจ้าของธุรกิจ ประเภทของธุรกิจ โครงสร้างธุรกิจ จำนวนพนักงานทุนจดทะเบียน และระยะเวลาในการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับเทคนิคการเพิ่มผลผลิต ซึ่งประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่ มิติการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม (Group participation focus) จำนวน 6 ข้อคำถาม มิติการมุ่งเน้นเทคโนโลยี (Technology focus) จำนวน 5 ข้อคำถาม มิติการมุ่งเน้นพนักงาน (Employee focus) จำนวน 4 ข้อคำถาม มิติการมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ (Product Focus) จำนวน 5 ข้อคำถาม มิติการมุ่งเน้นงาน (Job improvement focus) จำนวน 5 ข้อคำถาม และมิติการมุ่งเน้นการบริหารสินค้าและวัสดุ (Inventory management focus) จำนวน 5 ข้อคำถาม โดยใช้การประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับศักยภาพในการปฏิบัติการ (Operational capability) ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ 1) ศักยภาพการปรับตามกลุ่มลูกค้ากลุ่มใหญ่ (Mass customization capability) จำนวน 4 ข้อคำถาม 2) ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (Exploitative innovation capability) มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ และ 3) ศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม (Exploratory innovation capability) จำนวน 4 ข้อ นอกจากนั้นยังประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับศักยภาพในการแข่งขัน จำแนกออกเป็น 5 มิติ ดังนี้ ความสามารถในการแข่งขัน (Competitive capability) มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ ความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Change capability) มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ความสามารถด้านการพึ่งพาอาศัยกันในเครือข่ายธุรกิจ (Reciprocal engagement-based capability) มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ความสามารถด้านความไว้วางใจในเครือข่ายธุรกิจ (Trust-based capability) มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ความสามารถด้านการควบคุมในเครือข่ายธุรกิจ (Influence-based capability) มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับความมั่งคั่งของกิจการ (Wealthness) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 5 คำถามในลักษณะ ให้แสดงข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร เป็นคำถามปลายเปิด

1.2 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง โดยการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) ของแต่ละด้าน แสดงผลค่า Factor loading ของตัวแปรอิสระ ได้แก่ การปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.781-0.833 การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.784-0.851 และการตระหนักในการดำเนินงานเชิงรุก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.820-0.851 และตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาความรู้ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.610-0.848 การพัฒนาความชำนาญ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.669-0.814 การปรับทัศนคติในการทำงาน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.622-0.848 ประสิทธิภาพของงาน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.772-0.823 ประสิทธิภาพของงาน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.777-0.869 และความจงรักภักดีต่อองค์กร มีค่าอยู่ระหว่าง 0.856-0.873 ซึ่งถือว่าผ่านตามเกณฑ์ของ Nunnally (1978) ที่ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 ถือว่าเนื้อหาของแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเป็นค่าที่ยอมรับได้ และการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability test) ของแบบสอบถามเป็นรายตัวแปร โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งผลอยู่ระหว่าง 0.803-0.925 ซึ่งถือได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือตามเกณฑ์ของ (Nunnally, 1978) เช่นกัน โดยค่าครอนบาคมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70

2. วิธีการเก็บข้อมูล

โดยวิธีการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกตอบคำตอบเอง (Self-administration) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากรายชื่อในฐานข้อมูลที่กำหนด เมื่อได้ครบตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปรับตัวของพนักงานในองค์กร กับการเพิ่มขีดความสามารถของพนักงาน ประสิทธิภาพของงาน ประสิทธิภาพของงาน และความจงรักภักดีต่อองค์กร ซึ่งเขียนเป็นสมการดังนี้

$$\text{โมเดล 1: } OC = \beta_{01} + \beta_{1GPF} + \beta_{2TF} + \beta_{3EF} + \beta_{4PF} + \beta_{5JIF} + \beta_{6IMF} + \varepsilon$$

$$\text{โมเดล 2: } Com = \beta_{02} + \beta_{7GPF} + \beta_{8TF} + \beta_{9EF} + \beta_{10PF} + \beta_{11JIF} + \beta_{12IMF} + \varepsilon$$

$$\text{โมเดล 3: } Com = \beta_{03} + \beta_{13MCC} + \beta_{14EIC} + \beta_{15ExC} + \varepsilon$$

$$\text{โมเดล 4: } Weal = \beta_{04} + \beta_{16MCC} + \beta_{17EIC} + \beta_{18ExC} + \varepsilon$$

$$\text{โมเดล 5: } Weal = \beta_{05} + \beta_{19CC} + \beta_{20ChC} + \beta_{21REC} + \beta_{22TC} + \beta_{23IC} + \varepsilon$$

กำหนดให้ OC = ศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational capability)

Com = ศักยภาพในการแข่งขัน (Competitiveness)

Weal = ความมั่งคั่งของกิจการ (Wealthness)

GPF = การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม (Group participation focus)

TF = การมุ่งเน้นเทคโนโลยี (Technology focus)

EF = การมุ่งเน้นด้านบุคลากร (Employee focus)

PF = การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ (Product focus)

- JIF = การมุ่งเน้นการปรับปรุงงาน (Job improvement Focus)
- IMF = การมุ่งเน้นการบริหารสินค้าและวัสดุ (Inventory management focus)
- MCC = ศักยภาพการปรับตามลูกค้ากลุ่มใหญ่ (Mass customization Capability)
- EIC = ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (Exploitative innovation capability)
- ExC = ศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม (Exploratory innovation capability)
- CC = ความสามารถในการแข่งขัน (Competitive capability)
- ChC = ความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Change capability)
- REC = ความสามารถด้านการพึ่งพาอาศัยกันในเครือข่ายธุรกิจ (Reciprocal engagement-based capability)
- TC = ความสามารถด้านความไว้วางใจในเครือข่ายธุรกิจ (Trust-based capability)
- IC = ความสามารถด้านความสามารถในการควบคุมในเครือข่ายธุรกิจ (Influence-based capability)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดวิสาหกิจชุมชนที่มีรูปแบบธุรกิจส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 368 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 ประเภทธุรกิจที่วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่จัดทำเป็นแบบผลิตและจำหน่าย จำนวน 385 คน คิดเป็นร้อยละ 96.25 ประเภทสินค้าที่วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ทำ คือ ผ้าอ้อมกรม/แปรรูป จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 จำนวนสมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่ มีมากกว่า 20 คน จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47 ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนของวิสาหกิจชุมชน คือ ต่ำกว่า 500,000 บาท จำนวน 388 คน คิดเป็นร้อยละ 97.00 และส่วนใหญ่ระยะเวลาในการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน คือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระโดยการนำตัวแปรแต่ละตัวมาหาความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างกันไม่เกิน 0.80 (Hair et al., 2010) ก่อนนำตัวแปรอิสระดังกล่าวไปวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) แบบเพียร์สัน

ตัวแปร	GPF	TF	EF	PF	JIF	IMF	OC	MCC	EIC	Exc	Com	CC	ChC	REC	TC	IC	Weal
MEAN	4.67	3.37	4.55	4.56	4.52	4.52	4.48	4.47	4.49	4.46	4.49	4.47	4.46	4.52	4.51	4.5	4.59
S.D.	0.29	0.45	0.43	0.42	0.4	0.4	0.35	0.41	0.42	0.44	0.34	0.44	0.44	0.45	0.39	0.41	0.36
GPF																	
TF	.11*																
EF	.45**	.19**															
PF	.32**	.17**	.26**														
JIF	.48**	.27**	.58**	.32**													
IMF	.37**	.24**	.43**	.21**	.52**												
OC	.40**	.32**	.60**	.36**	.71**	.51**											
MCC	.23**	.25**	.38**	.29**	.50**	.30**	.79**										
EIC	.39**	.30**	.53**	.31**	.61**	.52**	.83**	.49**									
Exc	.36**	.25**	.56**	.29**	.64**	.42**	.83**	.49**	.56**								
Com	.53**	.23**	.70**	.44**	.72**	.59**	.77**	.54**	.69**	.68**							
CC	.33**	.26**	.54**	.28**	.59**	.48**	.68**	.47**	.61**	.60**	.78**						
ChC	.43**	.23**	.55**	.32**	.65**	.48**	.68**	.46**	.58**	.63**	.80**	.59**					
REC	.47**	.23**	.53**	.34**	.55**	.54**	.61**	.41**	.60**	.49**	.81**	.59**	.52**				
TC	.47**	.13**	.63**	.43**	.57**	.42**	.62**	.45**	.50**	.57**	.83**	.49**	.60**	.58**			
IC	.45**	.10*	.59**	.39**	.54**	.46**	.55**	.39**	.50**	.47**	.82**	.50**	.54**	.58**	.68**		
Weal	.53**	.10*	.51**	.39**	.47**	.41**	.51**	.35**	.51**	.40**	.68**	.50**	.56**	.58**	.59**	.55**	

ผลจากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสามารถนำไปทดสอบสมมติฐานต่อไปได้ ในลำดับถัดมาผู้วิจัยได้ทำการพิจารณาการเกิดขึ้นของความสัมพัธ์ร่วมระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่ง Hair et al. (2006) ได้อธิบายว่าความความสัมพันธ์ร่วมระหว่างตัวแปรอิสระไม่ควรเกิน 0.8 ซึ่งหากเกิน 0.8 อาจเกิดความสัมพันธ์ร่วมระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์เทคนิคการเพิ่มผลผลิต ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการดำเนินงาน

ตัวแปร	β	t	Sig.	VIF
การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม(GPF)	-0.016	-0.422	0.673	1.458
การมุ่งเน้นเทคโนโลยี (TF)	0.109	3.275	0.001	1.108
การส่งเสริมด้านบุคลากร (EF)	0.245	6.022	0.000	1.649
การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ (PF)	0.114	3.302	0.001	1.181
การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน (JIF)	0.444	10.072	0.000	1.930
การมุ่งเน้นการบริหารและวัสดุ (MF)	0.132	3.422	0.001	1.466
F = 99.907 R ² = 0.604 Sig = 0.000				
R = 0.777 Adjust R ² = 0.598 S.E. _{est} = 0.634				
Durbin-Watson = 1.584				

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 แสดงผลกระทบของเทคนิคการเพิ่มผลผลิต (Productivity techniques) ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational capability) พบว่าการมุ่งเน้นเทคโนโลยี (Technology focus) การมุ่งเน้นด้านบุคลากร (Employee focus) การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ (Product focus) การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน (Job improvement focus) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ในทางกลับกันการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม (Group participation focus) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อศักยภาพในการดำเนินงาน ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 1(b-f) และปฏิเสธสมมติฐานที่ 1a จากตารางที่ 2 ยังแสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้งสี่มีอำนาจในการพยากรณ์ศักยภาพในการดำเนินงานได้ ร้อยละ 59.80 ส่วนการมุ่งเน้นการบริหารและวัสดุ (Material focus) ไม่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการดำเนินงาน นอกจากนั้นค่า Durbin - Watson มีค่าเท่ากับ 1.584 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5 – 2.5 แสดงว่าตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง (Durbin & Watson, 1951)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์เทคนิคการเพิ่มผลผลิต และศักยภาพในการดำเนินงาน ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการแข่งขัน

ตัวแปร	β	t	Sig.	VIF
การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม(GPF)	0.094	2.924	0.004	1.458
การมุ่งเน้นเทคโนโลยี (TF)	-0.008	-0.269	0.788	1.108
การส่งเสริมด้านบุคลากร (EF)	0.352	10.272	0.000	1.649
การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ (PF)	0.176	6.072	0.000	1.181

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์เทคนิคการเพิ่มผลผลิต และศักยภาพในการดำเนินงาน ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการแข่งขัน (ต่อ)

ตัวแปร	β	t	Sig.	VIF
การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน (JIF)	0.310	8.357	0.000	1.930
การมุ่งเน้นการบริหารและวัสดุ (MF)	0.206	6.398	0.000	1.466
ศักยภาพการปรับตามลูกค้ากลุ่มใหญ่ (MCC)	0.160	4.325	0.000	1.446
ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (EIC)	0.400	10.197	0.000	1.619
ศักยภาพด้านการค้นหาวัตกรรม (ExC)	0.379	9.657	0.000	1.617
F = 145.925 R² = 0.771 Sig = 0.000				
R = 0.878 Adjust R² = 0.766 S.E._{est} = 0.484				
Durbin-Watson = 1.895				

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการเพิ่มผลผลิต (Productivity techniques) กับศักยภาพในการแข่งขัน (Competitiveness) มีดังนี้ การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม (Group participation focus) การมุ่งเน้นด้านบุคลากร (Employee focus) การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ (Product focus) การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน (Job improvement focus) และการมุ่งเน้นการบริหารและวัสดุ (Material focus) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการแข่งขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หากแต่การมุ่งเน้นเทคโนโลยี (Technology focus) ไม่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการแข่งขัน ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 2(a, c, d, e, และ f) แต่ปฏิเสธสมมติฐานที่ 2(b)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational capability) กับศักยภาพในการแข่งขัน (Competitiveness) พบว่า ศักยภาพการปรับตามลูกค้ากลุ่มใหญ่ (Mass customization capability) ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (Exploitative innovation capability) และศักยภาพด้านการค้นหาวัตกรรม (Exploratory innovation capability) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการแข่งขัน ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 3(a-c)

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม (Group participation focus) การมุ่งเน้นด้านบุคลากร (Employee focus) การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ (Product focus) การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน (Job improvement focus) การมุ่งเน้นการบริหารและวัสดุ (Material focus) ศักยภาพการปรับตามลูกค้ากลุ่มใหญ่ (Mass customization capability) ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (Exploitative innovation capability) และศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม (Exploratory innovation capability) มีอำนาจในการทำนายศักยภาพในการแข่งขัน ร้อยละ 76.60 และค่า Durbin - Watson มีค่าเท่ากับ 1.895 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5 – 2.5 แสดงว่าตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง (Durbin & Watson, 1951)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์ศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational Capability) และศักยภาพในการแข่งขัน (Competitiveness) ที่มีผลต่อความมั่งคั่งของกิจการ (Wealthness)

ตัวแปร	β	t	Sig.	VIF
ศักยภาพการปรับตามลูกค้ากลุ่มใหญ่ (MCC)	0.098	1.919	0.056	1.446
ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (EIC)	0.380	7.031	0.000	1.619
ศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม (ExC)	0.144	2.665	0.008	1.617
ความสามารถในการแข่งขัน (CC)	0.067	1.351	0.178	1.887
ความสามารถในการปรับเปลี่ยน (ChC)	0.209	4.140	0.000	1.951
ความสามารถด้านการพึ่งพาอาศัยกันในเครือข่ายธุรกิจ (REC)	0.240	4.698	0.000	1.985
ความสามารถด้านความไว้วางใจในเครือข่ายธุรกิจ (TC)	0.215	3.927	0.000	2.286
ความสามารถด้านสามารถในการควบคุมในเครือข่ายธุรกิจ (IC)	0.115	2.151	0.032	2.178
F = 47.947	$R^2 = 0.495$		Sig = 0.000	
R = 0.704	Adjust $R^2 = 0.485$		S.E. _{est} = 0.717	
Durbin-Watson = 1.529				

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของศักยภาพในการดำเนินงาน (Operational capability) กับความมั่งคั่งทางธุรกิจ (Wealthness) พบว่าศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (Exploitative innovation capability) และศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม (Exploratory innovation capability) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมั่งคั่งทางธุรกิจ ในทางกลับกันศักยภาพการปรับตามลูกค้ากลุ่มใหญ่ (Mass customization capability) ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมั่งคั่งทางธุรกิจ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน 4(b และ c) แต่ปฏิเสธสมมติฐานที่ 4a

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของศักยภาพในการแข่งขัน (Competitiveness) กับความมั่งคั่งของกิจการ (Wealthness) พบว่าความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Change capability) ความสามารถในการพึ่งพาอาศัยกันในเครือข่ายธุรกิจ (Reciprocal engagement-based capability) ความสามารถด้านความไว้วางใจในเครือข่ายธุรกิจ (Trust-based capability) และความสามารถด้านความสามารถในการควบคุมในเครือข่ายธุรกิจ (Influence-based capability) มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความมั่งคั่งของกิจการ หากแต่ความสามารถในการแข่งขัน (Competitive capability) ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความมั่งคั่งของกิจการ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 5(b-e) แต่ปฏิเสธสมมติฐานที่ 5a

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (Exploitative innovation capability) และศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม (Exploratory innovation capability) ความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Change capability) ความสามารถในการพึ่งพาอาศัยกันในเครือข่ายธุรกิจ (Reciprocal engagement-based capability) ความสามารถด้านความไว้วางใจในเครือข่ายธุรกิจ

(Trust-based capability) และ ความสามารถด้านความสามารถในการควบคุมในเครือข่ายธุรกิจ (Influence-based capability) มีอำนาจในการทำนายความมั่งคั่งของกิจการ ร้อยละ 48.50 และค่า Durbin - Watson มีค่าเท่ากับ 1.529 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5 – 2.5 แสดงว่าตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง (Durbin & Watson, 1951)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลกระทบของเทคนิคการเพิ่มผลผลิตในรายมิติการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การมุ่งเน้นเทคโนโลยี การส่งเสริมด้านบุคลากร การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน และการมุ่งเน้นการบริหารและวัสดุ ที่ส่งต่อมิติของศักยภาพในการดำเนินงานตามสมมติฐานที่ 1 ชี้ให้เห็นว่าการมุ่งเน้นเทคโนโลยี การมุ่งเน้นด้านบุคลากร การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นไปได้ที่จะมีศักยภาพในการดำเนินงานสูง แสดงถึงว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่มุ่งเน้นเทคโนโลยี มีการมุ่งเน้นด้านบุคลากร การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ และการมุ่งเน้นปรับปรุงงานมาก ก็จะส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนสามารถเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานได้มากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ วันชัย ธิวัชรนิช (2543) ที่ได้วางรากฐานของมิติต่างๆ ในการเพิ่มผลผลิตเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานในอุตสาหกรรม ที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานนั่นเอง ในขณะที่การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ไม่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการดำเนินงาน นั่นแสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนที่มีการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมมากจะไม่ส่งผลการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีชัย คำทวี และคณะ (2561) ได้ค้นพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่อาจมีความรู้ไม่เพียงพอ หรือมีเวลาจำกัดทำให้เป็นข้อจำกัดในการเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กร และหากใช้ความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่สอดคล้องกับการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานอาจส่งผลเสียต่อการทำงานได้ ดังนั้นองค์กรต้องมีการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาเพิ่มผลผลิต (สกรินทร์ อยู่ผ่อง และคณะ, 2561) เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ชี้ให้เห็นว่าการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การมุ่งเน้นด้านบุคลากร การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน การมุ่งเน้นการบริหารสินค้าและวัสดุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการแข่งขัน นั่นแสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่มุ่งเน้นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การมุ่งเน้นด้านบุคลากร การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน การมุ่งเน้นการบริหารสินค้าและวัสดุมาก ก็จะส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนสามารถเพิ่มความสามารถในศักยภาพในการแข่งขันได้มากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องตามหลักการผลิตภาพจะสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของ Heizer and Render (2011) และสอดคล้องกับข้อเสนอของ Ballestar et al. (2021) ที่ว่าการจ้างงานแรงงานซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการเพิ่มผลผลิตจะส่งผลการแข่งขันในโลกใหม่ได้ ในขณะที่การมุ่งเน้นเทคโนโลยี ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นแสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนที่มีการมุ่งเน้นเทคโนโลยีมาก จะไม่ส่งผลการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากการแพร่กระจายของเทคโนโลยีทำให้เกิดรอยรั่วของเทคโนโลยีที่จะนำมาสร้างเป็นความสามารถหลักด้านเทคโนโลยีขององค์กรได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในอุตสาหกรรมได้ (Choi & Lee, 2021)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่าศักยภาพในการดำเนินงานทั้ง 3 มิติ ได้แก่ ศักยภาพการปรับตามลูกค้ากลุ่มใหญ่ ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม และศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพในการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับ ดลพร เชื้อมกลาง (2561) ที่ได้เสนอแนะถึงปรับปรุงกระบวนการด้านคุณภาพ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิต รวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และพัฒนานวัตกรรม การใช้เครื่องจักรในการผลิตให้เต็มกำลังเพื่อให้ใช้แรงงานคนได้

อย่างคุ้มค่า ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และมีกรอบแรงงานเพื่อให้ของเสียลดลง แลกเปลี่ยนความรู้ด้านนวัตกรรม จะเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันด้านผลิตภาพให้สูงขึ้นได้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 พบว่าศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม (Exploitative innovation capability) และศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม (Exploratory innovation capability) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความมั่งคั่งของกิจการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุบลวรรณ สุวรรณภูสิทธิ์ และ อำพล ชะโยมชัย (2561) พบว่าปัจจัยทางด้านนวัตกรรมส่งผลต่อการดำเนินงาน โดยนวัตกรรมกระบวนการ และนวัตกรรมผลิตภัณฑ์มีการส่งผลเชิงบวกที่สำคัญกับการดำเนินงานในส่วนของการเงินทุกด้าน และนวัตกรรมกระบวนการ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมการจัดการ การส่งผลบวกที่สำคัญกับการดำเนินงานที่ไม่ใช่ในส่วนของการเงินทุกด้าน และในส่วนของการนวัตกรรมทางการตลาดมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานด้านกำไร ด้านหนี้สิน และด้านการตลาด จึงอาจสรุปได้การวิจัยที่มุ่งเน้นด้านนวัตกรรมมากไม่ว่าจะเป็นด้านการค้นหานวัตกรรมใหม่หรือการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมจะสามารถสร้างผลการดำเนินงานด้านการเงินและรายได้สูง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วราญ ศิริรินทร์ และระบิล พันภัย (2563) ที่พบความสัมพันธ์ของความมีนวัตกรรมกับผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หากแต่ศักยภาพการปรับตามลูกค้ากลุ่มใหญ่ (Mass customization capability) ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความมั่งคั่งของกิจการ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงการปรับตัวตามความต้องการของลูกค้าที่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดนั้น จะต้องใช้กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามรูปแบบของ Quality functional development ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและต้องใช้ทักษะหลายด้าน เพื่อสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของลูกค้า (Yang et al., 2021) และยังต้องดำเนินการให้สอดคล้องตลอดทั้งระบบซัพพลายเชนอีกด้วย (Gunduz et al., 2021) ซึ่งด้วยขีดจำกัดของวิสาหกิจชุมชนที่อาจมีประสบการณ์น้อยและยังขาดความสามารถด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเป็นระบบจึงอาจทำให้การสร้างรายได้หรือผลกำไรจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการส่งมอบได้อย่างเพียงพอ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 พบว่าความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Change capability) ความสามารถในการพึ่งพาอาศัยกันในเครือข่ายธุรกิจ (Reciprocal engagement-based capability) ความสามารถด้านความไว้วางใจในเครือข่ายธุรกิจ (Trust-based capability) และความสามารถด้านการควบคุมในเครือข่ายธุรกิจ (Influence-based capability) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความมั่งคั่งของกิจการ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์ (2562) พบว่า 1) ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการสร้างคุณค่าร่วมกันบนความเป็นเลิศทางการแข่งขัน 2) ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืน 3) การสร้างคุณค่าร่วมกันบนความเป็นเลิศทางการแข่งขัน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืน 4) ศักยภาพการพัฒนาทุนมนุษย์แบบพลวัตมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรม 5) การจัดการการเปลี่ยนแปลงบนความหลากหลายมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรม 6) ศักยภาพการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจแบบสร้างสรรค์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานของการบริหารความเปลี่ยนแปลงและการสร้างความสัมพันธ์จะมีผลต่อการเพิ่มผลการดำเนินงานและรายได้จากการดำเนินงานได้ ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขัน (Competitive capability) ไม่มีความสัมพันธ์กับความมั่งคั่งของกิจการ ซึ่งการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนจากการสร้างความมั่นคงทางด้านรายได้จะต้องใช้การบริหารต้นทุนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (ลักขณา อินทร์ปิง และคณะ, 2564) ซึ่งต้องอาศัยแนวทางการ

ปรับปรุงกระบวนการตามแนวทางการเพิ่มผลผลิตหรือประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุน ลดเวลา เพิ่มคุณภาพและปริมาณการผลิต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี

ผลการวิจัยตามสมมติฐาน พบว่าการมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตด้วยเทคนิคด้านต่างๆ จะทำให้วิสาหกิจชุมชนได้ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งการตอบสนองลูกค้า และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และทำให้วิสาหกิจได้รับผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจสูงขึ้นในแง่ผลตอบแทนทางการเงิน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารวิสาหกิจชุมชนควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงการเพิ่มผลผลิตตามเทคนิคด้านการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การมุ่งเน้นเทคโนโลยี การส่งเสริมด้านบุคลากร การมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นปรับปรุงงาน และการมุ่งเน้นการบริหารและวัสดุ เพื่อการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานและการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังต้องพยายามสนับสนุนการมีส่วนร่วมในหลายมิติ ทั้งภายนอกและภายใน เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ และเสริมทักษะในการทำงาน รวมทั้งการมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อก่อให้เกิดความสามารถทางการแข่งขันทางธุรกิจให้มากขึ้น

2. ผู้บริหารวิสาหกิจชุมชนควรปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการทำงานตามกลุ่มลูกค้าหลัก การใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมที่มีอยู่แล้ว และการค้นหานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อสร้างความสามารถทางการแข่งขันได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งต้องพยายามเรียนรู้ความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อหาแนวทางในการตอบสนองลูกค้าที่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นั้น เพื่อการรักษา ยอดขายให้ต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารวิสาหกิจชุมชนควรพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน ด้านปรับเปลี่ยน การพึ่งพาอาศัยในเครือข่ายธุรกิจ การสร้างความไว้วางใจ และการเพิ่มอำนาจในการควบคุมกิจการอื่น หรือการลดอำนาจของกิจการอื่นในการมีอำนาจต่อรองกับธุรกิจ เพื่อการเพิ่มยอดขาย ความสามารถทางกำไร และเพิ่มจำนวนของลูกค้าได้อย่างได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้การแข่ง คู่แข่งขันให้ดีเพื่อการรักษาลูกค้าและสร้างการเติบโตของยอดขายในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้การสังเกต และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เน้นข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด และตีความ จากความคิดเห็น และคำพูดที่น่าสนใจของผู้ที่ให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะสามารถเข้าถึงบริบทขององค์การได้อย่างลึกซึ้ง ช่วยให้ข้อมูลที่หลากหลายกว่าแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น และอาจพบประเด็นใหม่ ๆ ที่สามารถพัฒนาองค์ความรู้ หรือข้อเท็จจริงอื่น ๆ เพิ่มเติมจากที่ได้เคยศึกษามา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). ข้อมูลวิสาหกิจชุมชน. สืบค้นจาก <https://www.doae.go.th/service.php>

- จักรพงษ์ นวลชื่น. (2561). **แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้ยั่งยืนด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นศึกษา กรณี วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม และจังหวัดสกลนคร**. สืบค้นจาก http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF/8358e/%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%A1.pdf
- ชนาภา หันจางสิทธิ์. (2560). **Increase Productivity เพิ่มผลผลิต พืชปรีดิธิผล ด้วย Excel**. นนทบุรี: ไอดีซี พรีเมียร์.
- ฐิตินันท์ หรั่งยัม, พลอยไพลิน จิตต์สดี และธนิษฐ์ ตีรสวัสดิชัย (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน: กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวฮางอก บ้านโคกสว่าง จังหวัดสกลนคร. **วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ**, 4(6), 52-58.
- ดลพร เชื้อมกลาง. (2561). **แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพทางการแข่งขันด้านผลิตภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปจากข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษากลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์**. **วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์**, 12, 19-37.
- ทวีชัย คำทวี, พุฒิสรรค์ เครือคำ, นครเรศ รังควัต และพหล ศักดิ์คะทัศน์ (2561). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรประทุมป่า จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. **วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร**, 36(1), 114-124.
- รัตติกาล ไสวะภาส, โอนทัย ดวงดารา, รพชัย อุทยานรักษ์, ทานตะวัน บุญเล็ก และอนันต์ ธรรมชาลัย. (2563). การพัฒนาองค์การให้มีศักยภาพการทำงานสูง ในศตวรรษที่ 21. **วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**, 10(2), 229-239.
- ลักขณา อินทร์บึง, ภูวนิดา คุณผลิน และ พจ ตัญญา. (2564). การจัดการสู่ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดขอนแก่น. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**, 6(3), 234-251.
- วรายุ ศิรินันท์ และระบิล พันภัย (2563). การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมอาหาร ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. **วารสารชุมชนวิจัย**, 14(1), 242-252.
- วันชัย ริจิรวนิช. (2543). **การเพิ่มผลผลิตในอุตสาหกรรม: เทคนิคและกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชาติ เรืองมนตรี และวุฒิชัย ตาลเพชร. (2021). วิสาหกิจชุมชนการแปรรูปข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร กรณีศึกษาตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**, 7(1), 211-223.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2555). **Productivity for SMEs การเพิ่มผลผลิตและการลดต้นทุนสำหรับผู้ประกอบการ SMEs** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
- สักรินทร์ อยู่ผ่อง, อัครรัตน์ พูลกระจำ และปราโทษ ธรรมกรณ์ (2561). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อผลผลิตสำหรับอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**, 16(1), 25-36.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดสกลนคร. (2564). **สถานการณ์แรงงานจังหวัดสกลนคร ไตรมาสที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2564)**. สืบค้นจาก www.sakonnakhon.mol.go.th
- สุภารัตน์ พิมพ์รัตนกานต์. (2562). **ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

- อุบลวรรณ สุวรรณภูสิทธิ์ และอำพล ชะโยมชัย. (2561). นวัตกรรมและผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (โอท็อป) ในประเทศไทย. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 38(1), 18-35.
- Ballestar, M. T., Camiña, E., Díaz-Chao, A., & Torrent-Sellens, J. (2021). Productivity and employment effects of digital complementarities. **Journal of Innovation & Knowledge**, 6(3), 177-190.
- Choi, M., & Lee, C. Y. (2021). Technological diversification and R & D productivity: The moderating effects of knowledge spillovers and core-technology competence. **Technovation**, 104, 102249.
- Durbin, J., & Watson, G. (1951). Testing for serial correlation in least squares regression-II. **Biometrika**, 38, 159–178.
- Falciola, J., Jansen, M., & Rollo, V. (2020). Defining firm competitiveness: a multidimensional framework. **Elsevier**, 129(C).
- Gunduz, M. A., Demir, S., & Paksoy, T. (2021). Matching functions of supply chain management with smart and sustainable Tools: A novel hybrid BWM-QFD based method. **Computer & Industrial Engineering**, 162, 107676.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). **Multivariate data analysis** (6th ed.). New Jersey: Pearson, Prentice Hall.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate Data Analysis** (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Heizer, J., & Render, B. (2011) **Principles of Operations Management** (8th ed). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Kortmann, Gerhard, Zimmermann, and Piller. (2014). **The impact of CSR on employee engagement**. (Dissertation, University of Kwazulu Natal).
- McNally, R., Bowman, G. D., Goedken, E. R., O'Donnell, M., & Kuriyan, J. (2010). Analysis of the role of PCNA-DNA contacts during clamp loading. **BMC Struct Biol**, 10, (3), 1-14. <https://doi.org/10.1186/1472-6807-10-3>
- Muthusamy, S. K., & White, M. A. (2005). Margaret, learning and knowledge transfer in strategic alliances: a social exchange view. **Organization Studies**, 26(3), 415-441.
- Nunnally, J. C. (1978). **Psychometric theory** (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Ruzekova, V., Kittova, Z., & Steinhauser, D. (2020). Export Performance as a Measurement of Competitiveness. **Journal of Competitiveness**, 12(1), 145–160. <https://doi.org/10.7441/joc.2020.01.09>
- Sachitra, V. (2016). Review of Competitive Advantage Measurements: Reference on Agribusiness Sector. **Journal of Scientific Research & Reports**, 12(6), 1-11.

- Taj, S., & Berro, L. (2006). Application of constrained management and lean manufacturing in developing best practices for productivity improvement in an auto-assembly plant. **International Journal of Productivity and Performance Management**, 55(3/4), 332-345.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis** (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Yang, W., Cao, G., Peng, Q., & Sun, Y. (2021). Effective radical innovations using integrated QFD and TRIZ. **Computer & Industrial Engineering**, 162, 107716.
<https://doi.org/10.1016/j.cie.2021.107716>
- Yue Shi and Baran, M. E. (2016). An automated model based fault locating method for distribution systems. **2016 IEEE/PES Transmission and Distribution Conference and Exposition (T&D)**, pp. 1-5. doi: 10.1109/TDC.2016.7519926.